

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VIŠKE POSLOVNE ŠOLE
**ANALIZA VPLIVOV FESTIVALSKEGA TURIZMA NA
PREBIVALCE TOLMINA**

Tolmin, september 2024

TEJA RUTAR

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Teja Rutar, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza vplivov festivalskega turizma na prebivalce Tolmina, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem izr. prof. dr. Kirom Kuščerjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi,
11. da sem preverila verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 17.9.2024

Podpis študentke: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	FESTIVALSKI TURIZEM IN VPLIV NA DESTINACIJO	1
3	VPLIV FESTIVALSKEGA TURIZMA NA LOKALNO PREBIVALSTVO.....	3
4	FESTIVALSKI TURIZEM V TOLMINU.....	6
4.1	Tolmin kot turistična destinacija	6
4.2	Turistični prihodi in nočitve	7
4.3	Zgodovina festivalskega turizma.....	9
4.4	Nov festivalski režim	10
4.5	Dosedanje raziskave s področja vplivov festivalov na prebivalce Tolmina .	11
5	EMPIRIČNA ANALIZA MED LOKALNIM PREBIVALSTVOM.....	12
5.1	Namen in cilji	12
5.2	Raziskovalna vprašanja	13
5.3	Metodologija in opis vzorca	13
5.3.1	Vzorec.....	14
5.3.2	Zbiranje in analiza podatkov	14
5.4	Rezultati in diskusija	15
5.4.1	Opisna statistika.....	15
5.4.2	Ugotovitve po dejanskih vplivih.....	17
5.4.2.1	Ekonomski vplivi.....	17
5.4.2.2	Družbeno-kulturni vplivi	18
5.4.2.3	Naravni vplivi	19
5.4.2.4	Politični vplivi	20
5.4.2.5	Podpora novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov.....	20
5.5	Omejitve in priporočila za prihodnje raziskave	21
6	SKLEP	22
	LITERATURA IN VIRI	23

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Vplivi festivalskega turizma na destinacijo	1
Priloga 2: Občina Tolmin	2

Priloga 3: Prihodi in nočitve turistov v občinah Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal v času poletne sezone v letu 2022.....	3
Priloga 4: Festivali na Sotočju	4
Priloga 5: Demografski podatki	5
Priloga 6: Razlike glede na spol.....	7
Priloga 7: Razlike glede na starost	8
Priloga 8: Razlike glede na izobrazbo.....	9
Priloga 9: Razlike glede na status	12
Priloga 10: Razlike glede na kraj bivanja.....	13
Priloga 11: Razlike glede na spol pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov	15
Priloga 12: Razlike glede na starost pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov	16
Priloga 13: Razlike glede na stopnjo dokončane izobrazbe pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov.....	17
Priloga 14: Razlike glede na status pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov	20
Priloga 15: Razlike glede na kraj stalnega prebivališča pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov.....	22

1 UVOD

Festivalski turizem nenehno pridobiva na pomenu in se širi po vsem svetu, postaja pa tudi vse bolj pomemben za razvoj številnih destinacij. Pomeni zbiranje na različnih dogodkih, od glasbenih, kulturnih, umetniških in kulinaričnih, kamor privablja najrazličnejše skupine turistov.

Vplivi turizma, še posebej festivalskega, so številni, saj vsak festival v destinacijo na enkrat pripelje veliko število turistov, to pa pomembno vpliva na vsakdanje življenje prebivalcev na tem območju. Ta vpliv se kaže pri povečanju prometa, spremembah v infrastrukturi, varnosti, večji onesnaženosti, obenem pa tudi pri družbenem in kulturnem delu destinacije.

Festivalski turizem prinaša številne izzive in priložnosti, obenem pa ima velik vpliv tudi lokalno prebivalstvo. V tej zaključni nalogi se bom osredotočila na festivalski turizem in njegovo vlogo, preučila bom vplive, ki jih ima na prebivalce v destinacijah, ter se še posebej posvetila primeru Tolmina, ki se ponaša z bogato festivalsko tradicijo.

Namen raziskave je preučiti različna mnenja lokalnih prebivalcev o festivalih v Tolminu in prispevati k boljšemu razumevanju ter razvoju trajnostnega festivalskega turizma v tej regiji.

Cilj raziskave je analizirati, kako se vplivi festivalov na ekonomsko, družbeno-kulturno, naravno in politično okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih, ter preučiti podporo novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov med prebivalci Tolmina. Prav tako je cilj raziskave spodbujati trajnostne prakse v organizaciji festivalov in omogočiti dialog ter sodelovanje med prebivalci, organizatorji festivalov in lokalnimi oblastmi.

Struktura zaključne naloge se prične z uvodom, ki mu sledijo štiri poglavja in sklep. V drugem poglavju bom predstavila festivalski turizem in njegove vplive na destinacijo. V tretjem poglavju bom obravnavala vpliv festivalskega turizma na prebivalstvo, pri čemer se bom osredotočila na njegove pozitivne in negativne učinke. Nato bom v četrtem poglavju predstavila festivalski turizem v Tolminu, vključno z njegovo zgodovino, začetki in prvimi festivali na tem območju. Opisala bom Tolmin kot turistično destinacijo, pri čemer bom navedla statistične podatke o prihodih in nočitvah ter na kratko orisala nov festivalski režim. Po tem poglavju se bo zaključna naloga osredotočila na empirični del, kjer bom izvedla raziskavo z uporabo ankete med prebivalci. Temu bo sledila analiza zbranih odgovorov in predstavitev rezultatov. Zaključna naloga se bo zaključila s sklepom, v katerem bom povzela glavne ugotovitve, ter z navedbo literature, virov in prilog.

2 FESTIVALSKI TURIZEM IN VPLIV NA DESTINACIJO

Festivali veliko pripomorejo k razvoju turizma na različnih destinacijah, zato je v zadnjih nekaj letih festivalski turizem postal vedno opaznejša in bolj priljubljena veja turizma. Kot

trdi Quinn (2006), so festivali pomembni turistični elementi, ki obogatijo obiskovalčeve izkušnje in krepijo pristno kulturno vrednost destinacij. Festivalski turizem vključuje obiskovanje gostiteljskih krajev med festivali s strani nerezidentov (O'Sullivan in Jackson, 2002). V literaturi obstaja veliko definicij festivala, sama pa sem za namen zaključne naloge izbrala tisto, ki jo navajata Kelemen in Škrbić Alempijević (2012, str. 25-47). Ta pravi, da so festivali javni dogodki, ki vključujejo nek časovni, prostorski in programski okvir, vsebujejo sporočilo, imajo praznično značilnost in vključujejo tri vrste akterjev; to so organizatorji, izvajalci ter občinstvo.

O festivalskem turizmu govorimo takrat, ko ljudje potujejo z namenom obiska določenega festivala, kjer si želijo spoznati ljudi s podobnimi ali enakimi interesi ter spoznati svet in drugo kulturo. Poleg festivalskega turizma lahko v literaturi zasledimo tudi pojme prireditveni turizem, kulturni turizem in podobno, ki pa jih avtorji po večini obravnavajo na podoben način kot festivalski turizem (Cudny, 2013).

Z vidika upravljanja festivalov turisti prispevajo k ekonomskim dobičkom in povečujejo prepoznavnost dogodkov (O'Sullivan in Jackson, 2002). Kljub temu pa festivalski turizem prinaša dodatne izzive, saj vključuje interakcijo in izmenjavo različnih tokov, kot so ideje, finančna sredstva, ljudje, kulturni izrazi in informacije (Quinn, 2006). Organizacija festivalov gostiteljskim krajem omogoča generiranje prihodkov, razvoj prostočasnih dejavnosti in izboljšanje infrastrukture prizorišč. Vendar pa lahko festivalski turizem povzroči tudi negativne posledice, še posebej v odnosih med festivalom in deležniki (Quinn, 2006). Zaradi kompleksnosti festivalskega turizma je pomembno upoštevati perspektive deležnikov pri ohranjanju festivalov in spodbujanju trajnostnega razvoja tega sektorja.

Ko govorimo o festivalskem turizmu, moramo upoštevati tudi vplive na celotno destinacijo in s tem na vse njene elemente. V sklopu naravne dediščine lahko za pozitivne vzamemo ozaveščanje turistov o ohranjanju okolja in spodbujanje trajnostnega razvoja, medtem, ko je negativen vpliv predvsem onesnaževanje. Študije so pokazale, da lahko festivali prispevajo k večji količini odpadkov, porabi vode in povečanju hrupa (Arcodia in Whitford, 2006), kar je posledica velikega števila ljudi, ki jih festivali privabijo. Naslednji element je kulturna dediščina. Tukaj pozitivne vplive predstavljajo predvsem povečan obisk muzejev in galerij, vzdrževanje kulturne dediščine ter povezovanje kulturne dediščine s turistom, medtem ko lahko k negativnim vplivom uvrstimo izgubo edinstvenosti festivalov, saj se ti prilagajajo turistom ter njihovim željam in potrebam. Prav zaradi komercializacije lahko obiskovalci in turisti dojamejo kulturno dediščino napačno. Festivali kažejo svoje vplive tudi pri infrastrukturi, kjer kot pozitivne lahko vzamemo optimizacijo cestnih povezav in njenih zmogljivosti ter gradnjo novih stavb, namenjenih turizmu. Po drugi strani pa lahko festivali zaradi velikega števila obiskovalcev negativno vplivajo na izrabljanje infrastrukture, bodisi zaradi povečanega prometa, bodisi zaradi vandalizma in drugega kriminala. Zadnji od elementov turističnega prostora so ljudje. Ti lahko zaradi festivalov razvijajo medsebojne odnose, sklepajo prijateljstva, se izobražujejo, poleg tega pa jim festivali dajejo možnost predstavljanja manjših skupin ter njihovih vrednot in prepričanj (Włodarczyk, 2009).

Prebivalci na destinaciji imajo velik vpliv na turistovo dožemanje destinacije. Festivali pa lahko med ljudmi povzročijo različna nestrinjanja. Mikkonen in Pasanen (2010) tu izpostavljata nestrinjanja zaradi vdora tujcev v kraje, predvsem manjše, prometne zastoje, težave s parkiranjem, gnečo, hrup, povečanje cen med festivali in povečan kriminal.

Organizacija dogodkov, vključno s festivali, je postala ena najbolj hitro rastočih panog v turističnem sektorju z obsežnim vplivom na ekonomijo, okolje, družbo, skupnosti in regije, obenem pa predstavlja tudi odličen vir trajnostnega turizma (Arcodia in Whitford, 2006; Bagiran in Kurgun, 2013; Dragičević in drugi, 2015; Getz, 1997; Loots in drugi, 2011; McDonnell in drugi, 1999).

Prireditve okrepijo družbeno in kulturno identiteto ter prispevajo k spodbujanju enotnosti v družbi, saj krepijo povezave znotraj skupnosti. Poleg tega festivali na družbeni in kulturni ravni omogočajo obogatitev izkušenj, spodbujajo sprejemanje različnih skupin v skupnosti, razširjajo kulturne perspektive ter spodbujajo ustvarjanje novih in zahtevnih idej za nadaljnji razvoj skupnosti. Ne glede na to pa vplivi prireditev niso vedno pozitivni (Pavluković in drugi, 2019).

3 VPLIV FESTIVALSKEGA TURIZMA NA LOKALNO PREBIVALSTVO

Po mnenju Quinna (2006) festivali lahko igrajo ključno vlogo pri spodbujanju trajnostnega turizma, zato je bistveno raziskati učinke festivalskega turizma in njegove posledice, da bi bolje razumeli njegov pomen za lokalno skupnost. To razumevanje lahko upravljavcem dogodkov omogoči sprejemanje učinkovitih ukrepov za zmanjšanje možnosti negativnega odziva skupnosti na turiste med razvojem festivalov, dogodkov in turizma (Deery in drugi, 2012). Trajnost in uspeh festivala sta odvisna od podpore lokalnih prebivalcev, saj so le skupaj z obiskovalci ključni deležniki v festivalskem turizmu skupnosti.

Festivalski turizem ima pomemben vpliv na lokalno prebivalstvo, saj se njegovi učinki raztezajo na gospodarsko, družbeno-kulturno, okoljsko in politično področje. Načrtovani dogodki prinašajo različne rezultate, ki so vnaprej predvideni in zaželeni ali pa celo nepričakovani, ter vplivajo na skupnosti, udeležence in druge deležnike (Getz, 2007). Vendar pa lahko dogodki povzročijo tudi negativne posledice, ki zmanjšujejo njihovo splošno korist (Bowdin in drugi, 2006). Zato je bistveno, da organizatorji dogodkov skrbno upravljajo vplive, da maksimirajo koristi in zmanjšajo negativne učinke s ciljem doseganja pozitivnega izida za lokalno prebivalstvo (Quinn, 2009).

Večina študij se osredotoča na ekonomske vplive festivalskega turizma (Anderson in Solberg, 1999; Dwyer in drugi, 2000, 2006; Herrero in drugi, 2006; Jackson in drugi, 2005; Long in Perdue, 1990; Mules in Faulkner, 1996; Richards, 2000), saj se ti vplivi kažejo v možnostih pridobivanja prihodkov in več delovnih mestih (Dwyer in drugi, 2000). Poleg tega pa festivalski turizem pozitivno vpliva tudi na razvoj drugih področij in promocijo

destinacije, kar omogoči nove investicije in razvoj turizma. Po drugi strani obstajajo tudi negativni ekonomski vplivi, kot so višje cene storitev, izseljevanje lokalnega prebivalstva iz destinacije itd. (Arcodia in Whitford, 2006; Dwyer in drugi, 2000). Obiskovalci festivala prinašajo znatne prihodke tudi lokalnim podjetjem, kot so hoteli, restavracije in trgovine (Dwyer in drugi, 2006). Ta povečana poraba prispeva k lokalnemu gospodarstvu in lahko vodi do ustvarjanja novih delovnih mest, kar povečuje lokalno zaposlenost (Jackson in drugi, 2005). Poleg tega lahko festivali pritegnejo dolgoročne naložbe in izboljšajo infrastrukturo, kar ponovno koristi lokalni skupnosti tudi po koncu dogodka. Vendar pa je pomembno opozoriti, da lahko preveliko zanašanje na tovrstne dogodke vodi do ekonomskih tveganj, če se festivalska industrija sooča z nestanovitnostjo ali zmanjšanim povpraševanjem (Dwyer in drugi, 2006).

Družbeno-kulturni vplivi glasbenih festivalov na lokalno prebivalstvo so prav tako obsežni. Festivali ponujajo platformo za ohranjanje in promocijo lokalne kulture, saj vključujejo lokalne umetnike, obrt in kulinariko (Gibson in Davidson, 2004). To lahko vodi do večjega ponosa med prebivalci in izboljša občutek skupnosti (Fredline in drugi, 2003). Festivali prav tako spodbujajo socialno interakcijo in povezovanje, kar krepi družbeno kohezijo. Kljub temu lahko prisotnost velikega števila obiskovalcev povzroči kulturni šok ali občutek marginalizacije med lokalnimi prebivalci, če se njihovi običaji in vrednote ne spoštujejo ustrezno (Fredline in drugi, 2003).

Naravni vplivi glasbenih festivalov na lokalno prebivalstvo vključujejo tako pozitivne kot negativne vidike. Festivali lahko ozaveščajo o pomembnosti varovanja okolja in spodbujajo trajnostne prakse, kot so recikliranje in zmanjševanje odpadkov (Dwyer in drugi, 2000). To lahko vodi do trajnih pozitivnih sprememb v okoljskih navadah lokalne skupnosti. Po drugi strani pa festivali pogosto prinesejo povečano količino odpadkov, hrupno onesnaževanje in poškodbe naravnih površin, kar lahko negativno vpliva na kakovost življenja lokalnega prebivalstva (Dwyer in drugi, 2000). Učinkovito upravljanje teh vplivov je ključno za zmanjšanje negativnih posledic na lokalno okolje in prebivalce.

Politični vplivi glasbenih festivalov na lokalno prebivalstvo se kažejo v oblikovanju politik in podpore za kulturne dejavnosti. Uspešni festivali lahko privedejo do večje podpore s strani lokalnih oblasti za razvoj kulturne infrastrukture in programov (Gursoy in drugi, 2004). Poleg tega festivali ponujajo prostor za politično izražanje in družbeni aktivizem, kar prebivalcem omogoča, da se vključijo v dialog o pomembnih družbenih vprašanjih (Gursoy in drugi, 2004). Takšni dogodki lahko izboljšajo politični ugled mesta ali regije, saj prikazujejo sposobnost gostiteljske skupnosti za organizacijo in podporo velikih kulturnih prireditev (Getz, 2010).

Festivali igrajo ključno vlogo pri izboljšanju življenjskega standarda in kakovosti življenja lokalnih prebivalcev, saj prinašajo povečanje dohodkov, davčne prihodke, zaposlitvene možnosti ter ekonomsko raznolikost. Hkrati nudijo socialne, kulturne in okoljske obogatitve (Andereck in drugi, 2005). Kljub pozitivnim vplivom pa lahko festivali povzročijo tudi

negativne učinke, kot so povišanje življenjskih stroškov, prometni zastoji, kriminal, škoda na lastnini in negativni vplivi na okolje (Atçı in drugi, 2016; Dwyer in drugi, 2000). Poleg tega lahko vplivajo na socialne in kulturne vidike skupnosti ter izzivajo tradicionalne vrednote in identiteto (Leenders in drugi, 2015). Quinn (2009) opozarja, da lahko negativni vplivi festivalov na kakovost življenja gostujočih prebivalcev povzročijo sovraštvo in nelagodje.

Festivali imajo lahko pomemben vpliv na subjektivno dobro počutje lokalnega prebivalstva. Zadovoljujejo lahko osnovne psihološke potrebe, kot so pripadnost, socializacija, samoaktualizacija, povezanost, osebna rast in navezanost na skupnost, kar pozitivno vpliva na subjektivno dobro počutje posameznikov (Ryan in Deci, 2000). Obisk festivalov, kot so glasbeni in umetniški dogodki, lahko izboljša srečo in zadovoljstvo z življenjem (Keyes in drugi, 2002). Socializacijske priložnosti, ki jih ponujajo festivali, udeležencem omogočajo povezovanje z drugimi ter sodelovanje v intenzivnih in osredotočenih interakcijah, kar lahko pozitivno vpliva na samosprejemanje, socialno koherentnost ter na razumevanje samega sebe, drugih in sveta (Ballantyne in drugi, 2014).

Do negativnih vplivov in posledično konfliktov med lokalnim prebivalstvom in obiskovalci pa pride predvsem takrat, ko sta lokalno prebivalstvo in njegovo mnenje izključena iz turističnih aktivnosti. Vodeb (2014) ugotavlja, da nenadzorovan in nepredviden porast turizma vodi do povečanega vpliva na spremembe vrednot lokalne skupnosti, poleg tega pa vpliva na obnašanje prebivalcev in spreminja dinamiko družinskega življenja. Razlike med lokalno skupnostjo in obiskovalci igrajo ključno vlogo pri nastanku potencialno negativnih vplivov. Kljub morebitnim negativnim posledicam večina študij trdi, da bodo koristi festivalov prevladale nad negativnimi učinki (Gursoy in Kendall, 2006).

Zadovoljstvo lokalne skupnosti in organizatorjev festivalov prav tako igra pomembno vlogo pri festivalih ter možnosti za njihov uspeh, celo bolj kot naravne in druge znamenitosti v destinaciji. Lokalne skupnosti vedno pogosteje postajajo del organizacije festivalov, saj v prostem času in z namenom kulturnega udejstvovanja sami razvijajo nove festivale in druge dogodke, ki pripomorejo k gospodarskemu razvoju destinacije (Getz, 1993).

Običajno je glavni cilj profesionalnih organizatorjev festivalov le ustvarjanje prihodkov, pri tem pa ne pomislijo na možne vplive samih festivalov na lokalno skupnost, zato je razumevanje teh vplivov s strani organizatorjev ključnega pomena za njihov uspeh. Lokalna skupnost na festivale ne gleda samo s strani prihodkov, ampak kot na del svojega življenja, pri čemer Gursoy in drugi (2004) poudarjajo tudi skrb lokalne skupnosti o izgubi avtentičnosti destinacije zaradi festivalov. Slednje je najbolj pogosto prav takrat, ko je organizatorjev primarni cilj festivala dobiček.

4 FESTIVALSKI TURIZEM V TOLMINU

Da bi kraj označili kot festivalski, mora imeti bogato zgodovino gostiteljstva festivalov in uradno priznanje kot destinacija festivalskega turizma (Gibson in drugi, 2011). Prve diskusije o tako imenovanem festivalskem mestu so se v Tolminu pojavile ob nastanku prvega večjega festivala Soča Reggae Riversplash leta 2000. Temu so kaj kmalu sledili tudi drugi festivali, ki so idejo o festivalskem mestu le še okrepili.

Kozorog (2013) pravi, da je pri strategiji razvoja destinacije, še posebej ko gre za festivale, potrebno upoštevati mlade. K temu je v letih 2000 spodbudil tudi LTO in Občino Tolmin, ki pa sta kasneje njegovo idejo opustila. K sreči je kljub takratnemu neupoštevanju mladih mladinski svet obstal in tako, kot bomo spoznali v nadaljevanju, ponovno obudil prvi festival na Tolminskem – Kreativni tabor Sajeta.

V naslednjih podpoglavjih bom podrobneje obravnavala Tolmin kot destinacijo ter predstavila nekaj statističnih podatkov o prihodih in nočitvah v Posočju. Opisala bom zgodovino festivalskega turizma na Tolminskem, njegov razvoj in nov festivalski režim, ki je v veljavo stopil z letom 2023.

4.1 Tolmin kot turistična destinacija

Občina Tolmin se nahaja v severozahodnem delu Slovenije, imenovanem Posočje, kamor spadajo tudi občine Bovec, Kobarid in Kanal. Center občine Tolmin je Tolminska kotlina z največjim mestom Tolmin, ki ima približno 3.300 prebivalcev, leži pa na nadmorski višini 200 metrov. Kraj se nahaja tik ob reki Soči, za katero lahko rečemo, da je ena najlepših evropskih rek, ki s svojo turkizno barvo igra pomembno vlogo pri oblikovanju naravne lepote, obenem pa ponuja tudi različne vodne aktivnosti.

Dolina Soče kot relativno mlada destinacija je v zadnjih dveh desetletjih doživela opazen obisk in rast turizma. Kozorog (2009) v svoji knjigi opisuje zgodovino in začetek turizma na Tolminskem, še posebej pa se osredotoča na razvoj festivalov na Sotočju (Kozorog, 2009).

Ob koncu 19. stoletja so v Bovcu, Tolminu in Kobaridu začela nastajati tako imenovana olupševalna društva, katerih osnovni namen je bil posvečen urejanju okolja, izobraževanju prebivalstva in ustvarjanju pozitivne podobe kraja z namenom pridobivanja možnosti za zaslužek. V poznejšem obdobju je bil poudarek predvsem na Posočju in njegovih gorah, ki so privlačile raziskovalce in »buržoazne pustolovce«. Tolminski izobraženci so pisali o čarih posoških gora, s čimer so v to regijo želeli privabiti tujce (Kozorog, 2009).

Bohinjska železnica, ki je bila zgrajena leta 1906, je igrala ključno vlogo pri razvoju turizma v regiji. Njena izgradnja je izboljšala povezavo Zgornjega Posočja z drugimi regijami in državami. Po obeh svetovnih vojnah se je območje Mosta na Soči močno razvilo zlasti zaradi

akumulacijskega jezera, kar ga je postavilo na položaj najpomembnejšega turističnega kraja v Zgornjem Posočju (Kozorog, 2009).

V 50. letih prejšnjega stoletja se je na tem območju začelo zavedanje o pomenu tranzitnosti, kar je pripeljalo do razširitve namestitvenih kapacitet. Pomemben mejnik v razvoju turizma je bilo leto 1974, ko je bilo odprto smučišče na Kaninu. Ta dogodek je pospešil turizem tudi v zimskih mesecih, kar je še dodatno poudarilo pomen destinacije (Kozorog, 2009).

V 80. letih prejšnjega stoletja se je na tem območju razvila prva strategija razvoja turizma, obenem pa je bila ustanovljena Turistična zveza Gornjega Posočja. Po osamosvojitvi se je začel razvijati tudi igralniški turizem, ki se je najprej širil v Novi Gorici, nato pa se je ta trend nadaljeval v Tolminu in Kobaridu. Ta razvoj je dodal nov element v turistično ponudbo regije (Kozorog, 2009).

Tolmin si je leta 2016 prislužil naslov Alpsko mesto leta, saj se zaveda naravnih in kulturnih potencialov in aktivno sodeluje z drugimi občinami na več področjih, kot so turizem, upravljanje voda, ravnanje z odpadnimi vodami in gospodarjenje z odpadki. Prav tako sodeluje s slovensko manjšino v Italiji (Društvo Alpsko mesto leta, brez datuma).

Dolina Soče je bogata s kulturnimi znamenitostmi, ki so predvsem zgodovinske, saj se je v prvi svetovni vojni na tem ozemlju odvijala znamenita soška fronta. Kot spomin na njo si lahko ogledamo Muzej na prostem Kolovrat, spomenik in vojaško pokopališče v Logu pod Mangartom, Muzej na prostem Mengore, Nemško kostnico, Italijansko kostnico, Tolminski in Kobariški muzej ter eno izmed najbolj obiskanih in priljubljenih znamenitosti v Posočju – Cerkev svetega Duha v Javorci, ki je nastala v spomin padlim avstro-ogrskim vojakom na soški fronti (Dolina Soče, brez datuma).

4.2 Turistični prihodi in nočitve

Kot je že omenjeno v prejšnjem poglavju, Posočje iz leta v leto pridobiva na obisku in prenočitvah, kar potrjujejo tudi statistični podatki, ki jih bom predstavila v nadaljevanju tega poglavja.

Leta 2022 je Posočje obiskalo 367.033 turistov. Največ, kar 101.247, jih je prišlo meseca avgusta, ko je sezona najvišja. Prevladovali so tuji gosti, teh je bilo 83 % oziroma 303.787. Preostalih 17 % oziroma 63.246 gostov pa so predstavljali Slovenci. Največ gostov je obiskalo Bovec – 57 % oziroma 210.738 obiskovalcev. Največ gostov je prišlo iz Nemčije (SURS, 2023).

V letu 2022 so skupaj zabeležili 942.065 nočitev. Tudi pri nočitvah so prevladovali tuji gostje s 59 % oziroma 791.725 nočitvami, preostalih 37 % oziroma 150.340 nočitev pa so opravili domači turisti. Največ nočitev je bilo ustvarjenih v Bovcu, 547.961 nočitev, kar predstavlja 58 %. Največ nočitev so ustvarili Nemci (SURS, 2023).

Najnovejši podatki o številu prihodov in nočitev v občini Tolmin pa kažejo, da je občino v letu 2022 obiskalo 67.703 turistov, od tega 13.230 domačih in 54.473 tujih. Med tujimi turisti so prevladovali Nemci s 23.557 prihodi. Občina Tolmin je leta 2022 zabeležila 172.947 nočitev, med temi so jih 30.405 ustvarili domači, 142.542 pa tuji turisti (SURS, 2023).

V nekaj več kot 10 letih se je obisk v destinaciji povečal za 2,5- krat, pri čemer je bila v zadnjih petih letih pred pandemijo zabeležena rekordna rast. Indeksi rasti prihodov in nočitev so v zadnjih letih dosegli letne stopnje med 20 in 30 %, kar destinacijo uvršča med najhitreje rastoče v Sloveniji (Turizem Dolina Soče, 2020).

V letu 2018 (torej pred pandemijo) je destinacija Dolina Soče zabeležila 302.343 prihodov in 813.924 nočitev. Od teh nočitev jih je 57 % ustvarila občina Bovec, 23 % občina Kobarid in 19 % občina Tolmin, medtem ko je občina Kanal ob Soči prispevala 1 %. Dodatno je treba omeniti najmanj 65.000 nočitev, ki so bile realizirane leta 2018 na festivalskem prizorišču v Tolminu, kar v letu 2018 poveča obseg nočitev v Dolini Soče na 878.924. Festivalske nočitve predstavljajo 29 % vseh nočitev v občini Tolmin (Turizem Dolina Soče, 2020).

Podatki kažejo na izrazit problem sezonskosti v Dolini Soče, ki je postala pretežno enosezonska destinacija, osredotočena predvsem na poletne mesece. Med junijem in septembrom destinacija beleži kar 79 % vseh prihodov, kar nakazuje na visoko koncentracijo obiska v tem času. Najvišjo poletno koncentracijo obiska znotraj Doline Soče beležijo v Bovcu (Turizem Dolina Soče, 2020).

V času poletne sezone se število dnevnih obiskovalcev giblje med 25.000 in 30.000, kar predstavlja znatno obremenitev naravnih in kulturnih virov ter lahko vodi do preobremenjenosti destinacije. Pomembno je omeniti, da 87 % prihodov in nočitev v letu 2018 v Dolini Soče pripada obdobju od maja do septembra, pri čemer julij in avgust predstavljata kar 57 % celoletne realizacije. Zaradi takšne izrazite poletne konice se destinacija sooča z izzivom krhanja primerne ravnotežja med številom prebivalcev in turistov (Turizem Dolina Soče, 2020).

Poleg tega je problematika sezonskosti še dodatno poudarjena s podatkom o skromnem obisku v zimskih mesecih, ko destinacija praktično ne živi turistično. To pomeni, da so v izvensezonskih obdobjih na voljo le omejeni turistični produkti, kar lahko vodi v primanjkljaj turistične ponudbe v teh mesecih. Skupaj s pomanjkanjem raznolikosti v izvensezonskih segmentih ta sezonski vzorec predstavlja izziv za trajnostni razvoj turizma v Dolini Soče (Turizem Dolina Soče, 2020).

Načrt razvoja in trženja Doline Soče v prihodnjih letih se osredotoča na desezonalizacijo, kar pomeni podaljšanje turistične sezone v pred- in po-sezono ter revitalizacijo zimske sezone. Glavni cilj je osvajanje novih trgov in uveljavljanje nišnih produktov izven obdobja glavne sezone. S temi prizadevanji se pričakuje povečanje števila in konkurenčnosti turističnih ter gostinskih podjetij, ki bodo poslovala skozi celo leto. Pričakovani učinki načrta vključujejo (Turizem Dolina Soče, 2020):

- povečanje turističnega prometa izven glavne sezone (julij – avgust),
- dolgoročno povečanje števila redno zaposlenih v turističnem sektorju v destinaciji ter
- ohranitev prepoznavnosti na tradicionalnih trgih in povečanje prepoznavnosti na novih trgih.

4.3 Zgodovina festivalskega turizma

Poleg vseh drugih aktivnosti, kot so pohodništvo, kolesarjenje, plezanje, vodni športi na reki Soči itd. je Tolmin znan predvsem po glasbenih festivalih, ki se tam odvijajo v poletnem času, poleg tega pa je Sotočje tako pri domačinih kot pri drugih obiskovalcih postalo tudi eden od zelo priljubljenih kotičkov Tolmina.

Začetek festivalov na Tolminskem sega v leto 1998 z ustanovitvijo Kreativnega tabora Sajeta, kasneje preimenovanega v Sajeta Art in Music Festival. Sajeta še danes predstavlja prvega od poletnih festivalov na Sotočju (Makarovič in drugi, 2017). V prvi vrsti se posveča glasbi; na festivalu se tako predstavijo skupine različnih zvrsti glasbe, od elektronike, jazza, rocka, etno in klasične glasbe ter drugih zvrsti. Poleg glasbe so v ospredju tudi drugi načini izražanja ustvarjalnosti, kot so film, multimedija, poezija, kiparstvo, ples in podobno (Sajeta, brez datuma).

Dve leti za Sajeto je bil v Tolminu prvič organiziran Soča Reggae Sunsplash, kasneje imenovan Riversplash, ki se je odvijal le dobrih 8 let. Leta 2012 je to zvrst nadomestil festival Overjam, ki se izvaja še danes. Mnogi, vključno z Miho Kozorogom (2013), so mnenja, da je bil prav ta festival prelomnica, s katero je Sotočje pridobilo naziv festivalskega prizorišča.

Metal navdušenci so na svoj račun prišli leta 2004, ko se je pričel izvajati festival Metalcamp, ki ga je 12 let kasneje nadomestil festival Metaldays. Metaldays je bil izmed vseh najbolj znan in je sprejel največje število obiskovalcev – preko 12.000 vsako leto. Prejel je tudi več nagrad, in sicer nagrado Improves Award, nagrado the Greener Festival Awards v letih 2016 in 2017, nagrado Commended Award in nagrado the Greener Festival Awards v letih 2018 in 2019 (Metaldays, brez datuma).

Med drugimi bolj znanimi festivali sta še Punk Rock Holiday in Butik. Letos (2023) pa po odhodu festivala Metaldays v Velenje, na Sotočje prihaja nov metal festival po imenu Tolminator.

Med drugimi festivali, ki so se izvajali na Sotočju so še Poletna Splash Pokovka (1 leto), Narodnozabavni vikend (1 leto), Tmin Rock (2 leti), Halamoye (3 leta) in Motorcity (2 leti).

Zaradi novega festivalskega režima na Sotočju se trenutno odvija le še 5 festivalov (Sajeta, Punk Rock Holiday, Overjam, Butik ter Tolminator), vsak od teh pa je omejen na 5000 obiskovalcev.

4.4 Nov festivalski režim

Dve desetletji dolga tradicija festivalov na Sotočju je z letom 2023 doživela nekaj sprememb, saj je prišlo do nasprotij interesov med organizatorji festivalov in lokalno skupnostjo, poleg tega pa se je na tem območju pričela tudi gradnja obvoznice, ki je vse skupaj še pospešila.

Po besedah župana Alena Červa (2023) so glavni motivi za uvedbo teh aktov nasprotja med interesi domačinov in organizatorjev. S sprejetimi akti pa si želijo zmanjšati prekomerno število obiskovalcev ter obremenjenost okolja s hrupom in odpadki. Prav tako je finančni rezultat, pridobljen z izvajanjem festivalov, po njegovih besedah premajhen.

Dne 25. aprila lani (2023) je v Tolminu potekala seja, na kateri so občinski svetniki potrdili tri akte, vezane na lansko izvedbo festivalov v Posočju (Občina Tolmin, 2022):

- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o taborjenju in kampiranju v občini Tolmin
- Odlok o spremembi Odloka o turistični, promocijski in festivalski taksi v občini Tolmin ter
- Sklep o pogojih za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu 2023.

V povezavi s prvima dvema odlokoma je glavna sprememba dvig festivalske takse. Pri sklepu o pogojih za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu 2023 pa prihaja do več sprememb, in sicer, da bodo lahko organizatorji festivalov območje Sotočja uporabljali tudi letos, vendar bodo morali med 6. in 18. uro zagotavljati nemoten dostop vsem obiskovalcem, tudi tistim, ki niso del festivalskega občinstva. Prav tako bodo morali zagotavljati prost dostop do Nemške kostnice, prehod preko kolesarske povezave in dostop do pokopališča. Določeno je bilo tudi, da se lahko glasbeni program na festivalih izvaja največ 8 ur na dan, zaključiti pa se mora najkasneje ob 1. uri naslednjega dne. Festivali lahko od letošnjega leta sprejmejo do največ 5000 ljudi, izvede pa se lahko največ 6 tradicionalnih festivalov. Pri tem se dovoljuje, da Metaldays nadomesti nov metal festival Tolminator, saj ima podobno vsebino (Občina Tolmin, 2022).

12. 3. 2024 je potekala 13. seja občinskega sveta Tolmin, kjer so svetniki obravnavali in sprejeli nov predlog Odloka o pogojih za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju do leta 2027. Župan Alen Červ je izpostavil, da je bil odlok pripravljen v sodelovanju s predstavniki vseh svetniških list in širokim krogom deležnikov. Po letu 2027 občina načrtuje preoblikovanje obsega in koncepta glasbenih festivalov, da bi bolje ustrezali strategiji razvoja turizma (Občina Tolmin, 2024).

Do leta 2027 bodo poleti na območju Sotočja dovoljeni največ trije večji glasbeni festivali v obdobju 31 dni med julijem in avgustom, pri čemer bo vsak festival lahko sprejel največ 5.000 obiskovalcev na dan. Glasbeni program na prostem bo lahko trajal najdlje do 1. ure zjutraj (Občina Tolmin, 2024).

Organizatorji festivalov bodo morali domačinom iz občine Tolmin omogočiti neomejen prost dostop do območja ob Sotočju. Prav tako bodo morali zagotoviti prost dostop do Nemške kostnice in prost prehod preko državne daljinske kolesarske povezave. Poleg tega bo treba upoštevati pietetni odmik od pokopališča v Tolminu, ki bo znašal najmanj 50 metrov. Višina festivalske takse bo variirala glede na število obiskovalcev, in sicer od 500 EUR za manjše festivale do 8.000 EUR na dan za dogodke z največjim dovoljenim številom obiskovalcev. Zbrana taksa bo namenjena krajevnim skupnostim, območju Sotočja in izboljšanju turistične infrastrukture. Svetniki so predlog odloka sprejeli brez nasprotovanja, najprej v prvi, nato pa še v drugi obravnavi (Občina Tolmin, 2024).

4.5 Dosedanje raziskave s področja vplivov festivalov na prebivalce Tolmina

Na temo vplivov festivalskega turizma na prebivalce Tolmina je bilo narejenih nekaj študij ter nekaj diplomskih in magistrskih del. Najbolj obsežna raziskava na to temo, ki sem jo zasledila, pa je bila izvedena s strani Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici in nosi naslov *Izpostavljenost občine Tolmin obremenitvam festivalskega turizma*.

Raziskava, izvedena konec leta 2017, je celovito preučevala različne vidike in učinke festivalskega dogajanja na občino Tolmin. Poudarek raziskave je bil na razumevanju odnosa lokalnega prebivalstva do festivalskega turizma, ekonomskih učinkov festivalov na občino ter okoljskih obremenitev festivalskega in širšega vplivnega območja okolice Tolmina.

Prvi del raziskave je zajemal raziskavo javnega mnenja, kjer so uporabili kombinacijo kvantitativnih in kvalitativnih raziskovalnih pristopov. Preko telefonske ankete na vzorcu 410 enot so pridobili kvantitativne podatke, ki so bili nato analizirani statistično. Raziskava je prepoznala tri različne skupine prebivalstva v smislu odnosa do ključnih festivalskih učinkov. Dodatno so izvedli tri skupinske intervjuje in individualne intervjuje s prebivalci, ki aktivno sodelujejo v festivalnem dogajanju.

Drugi del raziskave se je osredotočil na analizo ekonomskih učinkov festivalov na občino Tolmin. Uporabili so metodo kompilacije sekundarnega gradiva, vključno z občinskimi dokumenti, pravnimi in finančnimi gradivi ter obstoječimi analizami. Podatke so zbrali tudi preko pogovorov z različnimi akterji v lokalnem okolju, kot so komunalno podjetje, zavod za varstvo naravne dediščine, lokalna turistična organizacija, krajevna skupnost, upravna enota in agrarna skupnost.

Tretji del raziskave je obsegal analizo okoljske obremenitve festivalskega dogajanja in širšega vplivnega območja okolice Tolmina. Tudi ta del raziskave je uporabljal metodo kompilacije sekundarnega gradiva, pri čemer so pridobili informacije tudi preko intervjujev z izbranimi akterji v lokalnem okolju.

Cilj raziskave je bil pridobiti celovit pregled nad vplivi festivalov na lokalno prebivalstvo, ekonomijo in okolje občine Tolmin ter s tem omogočiti boljše razumevanje in oblikovanje usmerjenih priporočil za trajnostni razvoj festivalskega turizma na tem območju.

Raziskovalci so na koncu svoje raziskave poudarili pomemben pozitiven vpliv festivalov na občino Tolmin, ki se kaže tako v vidiku ureditve kraja kot tudi v simbolnem pomenu, ne pa direktno v ekonomskem smislu. Ugotovitve kažejo, da festivali bistveno prispevajo k preoblikovanju Tolmina iz manj pomembne v nacionalno in mednarodno prepoznano središče. Hkrati okrepijo lokalno identiteto, samozavest in mednarodno prepoznavnost kraja. Kljub temu pa je neposredni ekonomski vpliv festivalov omejen zaradi omejenih zmogljivosti lokalnih podjetij in njihove omejene vključenosti v festivalske dejavnosti.

Ob upoštevanju omejenih zmogljivosti tolminskega gospodarstva in sezone narave festivalskih dogodkov raziskava poudarja, da se kaže logika zmanjševanja donosa ob nadaljnji rasti festivalov. Trenutno povečanje števila festivalov ne prinaša večjih ekonomskih koristi, temveč predstavlja povečano tveganje za degradacijo naravnega okolja, možnost nasprotovanja prebivalcev in grožnjo trajnostnemu razvoju Tolmina.

Pomemben poudarek raziskave je tudi na vključenosti lokalnega prebivalstva v festivalsko dogajanje, kar se izkaže kot ključno za trajno podporo. Raziskovalci opozarjajo, da pomanjkanje ustreznih ukrepov lahko hitro visoko stopnjo podpore festivalom med prebivalci spremeni v nasprotovanje. Zato poudarjajo potrebo po večji povezanosti lokalnega prebivalstva s festivalsko dejavnostjo.

5 EMPIRIČNA ANALIZA MED LOKALNIM PREBIVALSTVOM

V prvem delu zaključne naloge sem se posvetila že opravljenim analizam in raziskavam na področju festivalskega turizma, v drugem, empiričnem delu pa bom opravila svojo raziskavo med prebivalci Tolmina in s pomočjo anketnega vprašalnika skušala dobiti njihova mnenja o tem, kako pomemben se jim zdi festivalski turizem za razvoj Tolmina, ali festivale podpirajo in kaj si želijo v prihodnje.

Ta analiza bo pripomogla k boljšemu razumevanju vplivov festivalov na različna področja lokalnega okolja in bo nudila dragocene informacije za oblikovanje prihodnjih strategij za organizacijo in izvedbo festivalov v občini Tolmin.

5.1 Namen in cilji

Namen raziskave je preučiti različna mnenja lokalnih prebivalcev o festivalih v Tolminu in prispevati k boljšemu razumevanju ter razvoju trajnostnega festivalskega turizma v tej regiji.

Cilj raziskave je analizirati, kako se vplivi festivalov na ekonomsko, družbeno-kulturno, naravno in politično okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih, ter preučiti podporo

novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov med prebivalci Tolmina. Prav tako je cilj raziskave spodbujati trajnostne prakse v organizaciji festivalov in omogočiti dialog ter sodelovanje med prebivalci, organizatorji festivalov in lokalnimi oblastmi.

5.2 Raziskovalna vprašanja

V zadnjih letih so festivali postali ključni del turistične ponudbe, saj prinašajo različne vplive na lokalno okolje. Ti vplivi niso zgolj ekonomski, temveč segajo tudi na družbeno-kulturno, naravno in politično področje. Namen te raziskave je kvantitativna analiza mnenj lokalnega prebivalstva v občini Tolmin glede teh vplivov. S pomočjo anketiranja bom pridobila vpogled v najaktualnejša mnenja ter analizirala, kako se ti vplivi razlikujejo glede na demografske dejavnike prebivalcev.

Raziskovalna vprašanja, ki jih bom obravnavala v tej nalogi, so naslednja:

Rv1: Kako se vplivi na ekonomsko okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih?

Rv2: Kako se vplivi na družbeno-kulturno okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih?

Rv3: Kako se vplivi na naravno okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih?

Rv4: Kako se vplivi na politično okolje razlikujejo po demografskih dejavnikih?

Rv5: Kako se podpora novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov med prebivalci Tolmina spreminja glede na demografske dejavnike?

5.3 Metodologija in opis vzorca

Podatki, predstavljeni v teoretičnem delu naloge, so bili pridobljeni iz obstoječe strokovne literature, torej so bili zbrani na podlagi zbiranja sekundarnih podatkov. Za njihovo zbiranje so bile uporabljene metode, kot so deskripcija za podrobno opisovanje podatkov, kompilacija za sistematično povzemanje relevantnih informacij ter sinteza za integracijo in povezovanje ključnih ugotovitev. Na podlagi teh metod so bila oblikovana tudi raziskovalna vprašanja, ki so usmerila analizo in interpretacijo podatkov v nalogi.

V empiričnem delu naloge bo uporabljena kvantitativna metoda zbiranja podatkov, torej bo vir podatkov primaren, saj bodo ti zbrani samostojno na podlagi anketnega vprašalnika. Uporaba anketnih vprašalnikov je priljubljena metoda v kvantitativnem raziskovanju, ker omogoča zbiranje obsežnih podatkov od velikega števila udeležencev v kratkem časovnem obdobju (Creswell, 2014). Za to raziskavo bodo vprašalniki oblikovani kot strukturirani, kar pomeni, da bodo vprašanja zaprtega tipa, s čimer bodo respondenti lahko izbirali med vnaprej določenimi odgovori. Takšna struktura vprašalnikov omogoča enostavno kodiranje odgovorov in pripravo podatkov za statistično analizo (Fowler, 2014).

Anketiranje bo izvedeno preko spleta, kar povečuje dostopnost za respondente in zmanjšuje morebitno pristranskost, ki bi lahko nastala zaradi osebne interakcije med raziskovalcem in udeležencem (Bryman, 2016). Pri sestavljanju vprašalnika bo uporabljena Likertova lestvica, ki omogoča ocenjevanje stališč in mnenj respondentov na večstopenjski lestvici, kar omogoča bolj podrobno analizo njihovih odgovorov (Joshi in drugi, 2015). Zbrani podatki bodo analizirani z uporabo deskriptivnih in inferenčnih statističnih metod, kar bo omogočilo prepoznavanje vzorcev in povezav med različnimi spremenljivkami (Field, 2013).

5.3.1 Vzorec

Vzorec raziskave je bil izbran iz Facebook skupine "Tminci", ki vključuje več kot 6000 članov. Zaradi prisotnosti prebivalcev iz okoliških krajev sem v začetnih vprašanjih anketirance vprašala tudi o njihovem kraju bivanja in dolžini bivanja v tem kraju, da bi zagotovila, da so podatki relevantni za raziskavo. Skupno je v anketi sodelovalo 1132 oseb. Od teh je bilo 681 anket popolnoma izpolnjenih, medtem ko je bilo 157 anket izpolnjenih le delno. Za analizo sem uporabila le 524 popolnih enot, kar predstavlja ustrezno in zanesljivo bazo podatkov za nadaljnje statistične analize.

Pri izbiri vzorca sem uporabila metodo neslučajnostnega vzorčenja, specifično priložnostno vzorčenje (angl. convenience sampling). Ta metoda je pogosta v družboslovnih raziskavah, saj omogoča enostaven dostop do velikega števila respondentov preko družbenih omrežij (Etikan in drugi, 2016). Kljub morebitnim omejitvam te metode, kot so pristranskost in omejena reprezentativnost, je bilo vzorčenje izvedeno tako, da je zajelo raznolikost znotraj ciljne populacije (Bornstein in drugi, 2013).

5.3.2 Zbiranje in analiza podatkov

Podatki so bili zbrani s pomočjo anketnega vprašalnika, ki je bil distribuiran med člani Facebook skupine "Tminci". Anketa je bila zasnovana tako, da zajame demografske podatke ter mnenja in stališča respondentov. Po zaključku zbiranja podatkov je bilo skupno zbranih 1132 anket, od katerih je bilo 681 popolno izpolnjenih, 157 delno izpolnjenih, za analizo pa je bilo uporabljenih 524 popolnih anket.

Za analizo podatkov sem uporabila opisno statistiko, s katero sem predstavila osnovne značilnosti vzorca in povzetke glavnih spremenljivk. Opisna statistika vključuje izračun povprečij, median, standardnih odklonov in frekvenc, kar omogoča preglednost in lažje razumevanje osnovnih lastnosti podatkov (Trochim in Donnelly, 2006).

Nadalje sem za analizo vsakega demografskega dejavnika posebej uporabila različne statistične teste:

Mann-Whitney U test sem uporabila za analizo spola. To je neparametrični test, ki se uporablja za primerjavo dveh neodvisnih skupin, kadar podatki ne sledijo normalni porazdelitvi (Nachar, 2008). Uporabila sem ga, ker omogoča primerjavo med dvema skupinama (moški in ženske) glede na njihove odgovore, ne da bi predpostavljali normalno porazdelitev podatkov (Sheskin, 2003).

Kruskal-Wallis H test sem uporabila za analizo starosti, izobrazbe, statusa in kraja bivanja. Gre za neparametrični test, ki se uporablja za primerjavo treh ali več neodvisnih skupin, kadar podatki niso normalno porazdeljeni (Kruskal in Wallis, 1952). Izbrala sem ga, ker omogoča primerjavo več skupin hkrati, kot so različne starostne skupine, stopnje izobrazbe, statusi in kraji bivanja, ne da bi predpostavljali normalno porazdelitev podatkov (Field, 2013).

Post-hoc Dunn test pa sem izbralaza nadaljnje analize po Kruskal-Wallis H testu. Po izvedbi Kruskal-Wallis H testa sem uporabila post-hoc Dunn test, da bi identificirala specifične skupine, med katerimi obstajajo statistično značilne razlike (Dunn, 1964). Ta test je primeren za nadaljnje analize, ko je Kruskal-Wallis H test pokazal statistično značilne razlike med skupinami (Dinno, 2015).

Uporaba teh metod omogoča natančno in zanesljivo analizo podatkov, saj so prilagojene specifičnim značilnostim in zahtevam raziskave. Neparametrične metode, kot so Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test in Dunn test, so še posebej primerne, kadar podatki ne sledijo normalni porazdelitvi ali kadar imamo opravka z ordinalnimi podatki (Pallant, 2016).

5.4 Rezultati in diskusija

5.4.1 Opisna statistika

Anketo je izpolnilo 58,4 % žensk in 41,6 % moških. Največ anketirancev, kar 45,8 %, spada v starostno skupino od 25 do 44 let. Sledi jim starostna skupina od 45 do 64 let, kamor spada 33 % anketirancev, nato še skupina od 15 do 24 let s 14,1 % anketiranci in na koncu, z le 7,1 % anketirancev, starostna skupina od 65 let in več.

Največ anketirancev, 19,3 %, jih ima dokončano srednjo strokovno izobrazbo, malenkost manj, 17,4 %, jih ima opravljeno srednjo poklicno izobrazbo. 16,8 % jih ima opravljeno visokošolsko univerzitetno izobrazbo. 11,8 % anketirancev ima opravljeno visokošolsko strokovno izobrazbo, nato pa z manjšimi procenti sledijo še ostale stopnje izobrazbe.

Daleč največji procent anketirancev je zaposlenih, kar 63,7 %. 12,4 % je upokoјencev, procent manj, 11,3 %, je študentov oziroma dijakov, 9,4 % je samozaposlenih, ostalo pa so predstavljale brezposelne osebe in drugo.

V anketi sem spraševala tudi po kraju stalnega prebivališča. Izkazalo se je, da 44,3 % anketirancev živi v mestu Tolmin, 26,9 % jih živi v vaseh v širšem okolišu Tolmina, nekaj manj, 24,2 %, jih živi v vaseh v neposredni bližini Tolmina, ostalih 4,6 % pa jih živi v bolj oddaljenih krajih.

Sledilo je vprašanje o tem, koliko časa anketiranci že živijo v Tolminu, saj menim, da je to vprašanje tudi dober pokazatelj tega, kakšen odnos imajo prebivalci Tolmina do festivalov. Največ anketiranih (478; 91,2 %) v Tolminu živi več kot 10 let.

Anketirance sem spraševala tudi o tem, kako pogosto se udeležijo festivalov. Največ anketiranih (131; 25 %) se včasih udeleži glasbenih festivalov na Sotočju, medtem ko se jih vedno ali skoraj vedno udeleži 8,8 % oziroma 17,4 %. Redko ali nikoli pa se jih udeleži 24,2 % oziroma 24,6 %.

Sledila so vprašanja, ki so uporabljala Likertovo lestvico, kjer so anketiranci z ocenami od 1 do 5 najprej ocenjevali ekonomske vplive, nato družbeno-kulturne vplive, naravne vplive in na koncu še politične vplive.

V sklopu ekonomskih vplivov festivalskega turizma na prebivalce Tolmina se anketirani v povprečju najbolj strinjajo, da festivalski turizem ustvarja dodatne priložnosti za zaslužek (povprečje = 4,38; standardni odklon = 0,89), najmanj pa se v povprečju strinjajo, da festivalski turizem povečuje stroške življenja prebivalcev (povprečje = 2,90; standardni odklon = 1,29).

Sledil je sklop o družbeno-kulturnih vplivih, kjer se anketirani v povprečju najbolj strinjajo, da festivalski turizem krepi identiteto Tolmina kot festivalske destinacije ter povečuje turistični obisk (povprečje = 4,11; standardni odklon = 1,06), najmanj pa se v povprečju strinjajo, da festivalski turizem premalo spodbuja obisk lokalnih muzejev, galerij in kulturnih prireditev med festivali (povprečje = 2,98; standardni odklon = 1,24).

V sklopu o naravnih vplivih se anketirani v povprečju najbolj strinjajo, da festivalski turizem prispeva k povečanju ozaveščenosti prebivalcev Tolmina o naravnih bogastvih njihove regije (povprečje = 3,30; standardni odklon = 1,27), najmanj pa se v povprečju strinjajo, da festivalski turizem negativno vpliva na ohranjanje naravnega okolja in povečuje obremenitev življenjskega okolja prebivalcev (povprečje = 2,70; standardni odklon = 1,36).

Sledil je še zadnji sklop, ki je vseboval politične vplive. Anketirani se v povprečju najbolj strinjajo, da imajo lokalni politični voditelji pomembno vlogo pri spodbujanju festivalskega turizma v Tolminu (povprečje = 3,71; standardni odklon = 1,16), najmanj pa se v povprečju strinjajo, da lokalni vladni organi in državna politika premalo podpirajo razvoj festivalskega turizma v Tolminu (povprečje = 2,66; standardni odklon = 1,37).

Za tem je sledilo odprto vprašanje kjer sem anketirance spraševala o ukrepih, ki bi jih predlagali, da bi festivalski turizem prinesel več koristi tako prebivalcem kot obiskovalcem.

Pri tem vprašanju sem pridobila različne odgovore. Nekateri predlagajo še večjo omejitev števila festivalov ali obdobja njihovega trajanja, medtem ko drugi podpirajo festivalski turizem in predlagajo večje sodelovanje med organizatorji festivalov in lokalno skupnostjo. Izpostavljajo tudi skrb za čistočo okolja med festivali ter omogočanje dostopa lokalnim prebivalcem do naravnih lepot med festivali. Nekateri izpostavljajo tudi potrebo po promociji lokalnih znamenitosti in podpori lokalnim podjetjem med festivali.

Sledili sta vprašanji o podpori novemu festivalskemu režimu, torej omejitev števila obiskovalcev, skrajšanje trajanja glasbenega programa in zagotavljanje prostega dostopa do določenih lokacij, ter vplivu teh novih omejitev na življenje prebivalcev v Tolminu. Pri prvem vprašanju se 47 % anketirancev strinja z novimi omejitvami in meni, da so ti pogoji potrebni za ohranjanje ravnotežja med festivali in vsakodnevnim življenjem prebivalcev, medtem ko jih 39 % meni, da so ti pogoji preveč omejujoči in bi lahko negativno vplivali na festivalsko doživetje. Ostalih 14 % pa ostaja neopredeljenih. Pri vprašanju o vplivu teh novih omejitev na prebivalce Tolmina jih je 43 % odgovorilo, da so mnenja, da bodo imeli pozitiven vplivi, saj bo manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce, medtem ko jih je 38 % mnenja, da bo omejitev negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in da to lahko privede do upada gospodarskih priložnosti v regiji.

5.4.2 Ugotovitve po dejanskih vplivih

V tem poglavju bom predstavila vplive festivalov na prebivalce Tolmina, osredotočajoč se na različne demografske dejavnike, kot so spol, starost, izobrazba, status in kraj bivanja. Analiza bo obravnavala ekonomske, družbeno-kulturne, naravne in politične vplive festivalov ter podporo prebivalcev novim ukrepom za organizacijo festivalov.

5.4.2.1 *Ekonomske vplivi*

Spol: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Mann-Whitney U testi so pokazali, da se mnenja glede ekonomskega vpliva festivalov ne razlikujejo glede na spol.

- Moški: povprečna ocena 3.46, standardni odklon 0.80
- Ženske: povprečna ocena 3.56, standardni odklon 0.79

Starost: Statistično pomembne razlike ($P = 0.012$). Rezultati Kruskal-Wallis H testov in post-hoc Dunn testov so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na starost anketirancev.

- 15 – 24 let: povprečna ocena 3.82, standardni odklon 0.57
- 25 – 44 let: povprečna ocena 3.47, standardni odklon 0.80
- 45 – 64 let: povprečna ocena 3.45, standardni odklon 0.85
- 65+ let: povprečna ocena 3.57, standardni odklon 0.79

Izobrazba: Statistično pomembne razlike ($P = 0.000$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na izobrazbo.

- Najbolj pozitivne ocene so med anketiranimi z osnovnošolsko in srednjo poklicno izobrazbo.
- Povprečna ocena: 3.80 (standardni odklon 0.75) za osnovnošolsko izobrazbo, 3.30 (standardni odklon 0.82) za višjo izobrazbo.

Status: Statistično pomembne razlike ($P = 0.022$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na status.

- Najbolj pozitivne so ocene med dijaki/študenti in drugimi.
- Povprečna ocena: 3.70 (standardni odklon 0.75) za dijake/študente, 3.50 (standardni odklon 0.78) za zaposlene.

Kraj bivanja: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.092$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenje glede ekonomskega vpliva statistično značilno ne razlikuje glede na kraj bivanja anketiranih.

5.4.2.2 Družbeno-kulturni vplivi

Spol: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Mann-Whitney U testi so pokazali, da se mnenja glede družbeno-kulturnega vpliva festivalov ne razlikujejo glede na spol.

- Moški: povprečna ocena 3.61, standardni odklon 0.95
- Ženske: povprečna ocena 3.60, standardni odklon 0.87

Starost: Statistično pomembne razlike ($P = 0.044$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na starost anketirancev.

- 15 – 24 let: povprečna ocena 3.89, standardni odklon 0.72
- 25 – 44 let: povprečna ocena 3.50, standardni odklon 0.90
- 45 – 64 let: povprečna ocena 3.45, standardni odklon 0.88
- 65+ let: povprečna ocena 3.40, standardni odklon 0.89

Izobrazba: Statistično pomembne razlike ($P=0.044$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na izobrazbo.

- Najbolj pozitivne ocene so med anketiranimi z osnovnošolsko, srednjo poklicno, strokovno in splošno izobrazbo.
- Povprečna ocena: 3.90 (standardni odklon 0.88) za osnovnošolsko izobrazbo, 3.40 (standardni odklon 0.92) za višjo izobrazbo.

Status: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.096$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenja glede družbeno-kulturnega vpliva statistično značilno ne razlikujejo glede na status anketiranih.

Kraj bivanja: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.708$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenja glede družbeno-kulturnega vpliva statistično značilno ne razlikujejo glede na kraj bivanja anketiranih.

5.4.2.3 Naravni vplivi

Spol: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Mann-Whitney U testi so pokazali, da se mnenja glede naravnega vpliva festivalov ne razlikujejo glede na spol.

- Moški: povprečna ocena 3.05, standardni odklon 0.63
- Ženske: povprečna ocena 3.00, standardni odklon 0.65

Starost: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.157$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenje glede naravnega vpliva statistično značilno ne razlikuje glede na starost anketirancev.

- 15 – 24 let: povprečna ocena 2.90, standardni odklon 0.60
- 25 – 44 let: povprečna ocena 3.10, standardni odklon 0.62
- 45 – 64 let: povprečna ocena 3.20, standardni odklon 0.66
- 65+ let: povprečna ocena 3.30, standardni odklon 0.68

Izobrazba: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.078$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenje glede naravnega vpliva statistično značilno ne razlikuje glede na izobrazbo anketiranih.

Status: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.833$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenja glede naravnega vpliva statistično značilno ne razlikujejo glede na status anketiranih.

Kraj bivanja: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.169$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenja glede naravnega vpliva statistično značilno ne razlikujejo glede na kraj bivanja anketiranih.

5.4.2.4 *Politični vplivi*

Spol: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Mann-Whitney U testi so pokazali, da se mnenja glede političnega vpliva festivalov ne razlikujejo glede na spol.

- Moški: povprečna ocena 3.40, standardni odklon 0.65
- Ženske: povprečna ocena 3.30, standardni odklon 0.66

Starost: Statistično pomembne razlike ($P = 0.000$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na starost anketirancev.

- 15 – 24 let: povprečna ocena 3.50, standardni odklon 0.64
- 25 – 44 let: povprečna ocena 3.40, standardni odklon 0.65
- 45 – 64 let: povprečna ocena 3.30, standardni odklon 0.66
- 65+ let: povprečna ocena 3.20, standardni odklon 0.68

Izobrazba: Statistično pomembne razlike ($P = 0.000$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na izobrazbo.

- Najbolj pozitivne ocene so med anketiranimi z osnovnošolsko izobrazbo, najmanj pozitivne ocene med anketiranimi z doktoratom.
- Povprečna ocena: 3.70 (standardni odklon 0.66) za osnovnošolsko izobrazbo, 3.20 (standardni odklon 0.68) za doktorat.

Status: Statistično pomembne razlike ($P=0.001$). Kruskal-Wallis H testi in post-hoc Dunn testi so pokazali, da se vplivi festivalov statistično značilno razlikujejo glede na status.

- Najbolj pozitivne so ocene med dijaki/študenti.
- Povprečna ocena: 3.60 (standardni odklon 0.72) za dijake/študente, 3.40 (standardni odklon 0.75) za zaposlene.

Kraj bivanja: Ni statistično pomembnih razlik ($P = 0.187$). Kruskal-Wallis H test je pokazal, da se mnenja glede političnega vpliva statistično značilno ne razlikujejo glede na kraj bivanja.

5.4.2.5 *Podpora novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov*

Spol: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Pearsonov chi-kvadrat test je pokazal, da se mnenja glede podpore novim ukrepom za organizacijo festivalov ne razlikujejo statistično značilno glede na spol.

- Moški: 49,1 % se strinja, 40,4 % se ne strinja, 10,6 % neodločenih.
- Ženske: 44,8 % se strinja, 37,6 % se ne strinja, 17,6 % neodločenih.

Starost: Statistično pomembne razlike ($P = 0.006$). Rezultati Pearsonovega chi-kvadrat testa so pokazali, da se podpora novim ukrepom statistično značilno razlikuje glede na starost.

- 15 – 24 let: 25,7 % se strinja, 58,1 % se ne strinja, 16,2 % neodločenih.
- 25 – 44 let: 51,3 % se strinja, 34,6 % se ne strinja, 14,2 % neodločenih.
- 45 – 64 let: 50,3 % se strinja, 35,3 % se ne strinja, 14,5 % neodločenih.
- 65+ let: 40,5 % se strinja, 43,2 % se ne strinja, 16,2 % neodločenih.

Izobrazba: Statistično pomembne razlike ($P = 0.033$). Pearsonov chi-kvadrat test je pokazal, da se podpora novim ukrepom statistično značilno razlikuje glede na stopnjo izobrazbe.

- Osnovna izobrazba: 35,0 % se strinja, 55,0 % se ne strinja, 10,0 % neodločenih.
- Srednja poklicna izobrazba: 36,3 % se strinja, 45,1 % se ne strinja, 18,7 % neodločenih.
- Višja izobrazba (magisterij, doktorat): 58,0 % se strinja, 22,7 % se ne strinja, 19,3 % neodločenih.

Status: Statistično pomembne razlike ($P = 0.017$). Pearsonov chi-kvadrat test je pokazal, da se podpora novim ukrepom statistično značilno razlikuje glede na status anketirancev.

- Dijaki/študenti: 32,2 % se strinja, 50,8 % se ne strinja, 16,9 % neodločenih.
- Zaposleni: 49,7 % se strinja, 35,9 % se ne strinja, 14,4 % neodločenih.
- Upokoenci: 61,2 % se strinja, 28,6 % se ne strinja, 10,2 % neodločenih.

Kraj bivanja: Ni statistično pomembnih razlik ($P > 0.05$). Pearsonov chi-kvadrat test je pokazal, da se mnenje glede podpore novim ukrepom statistično značilno ne razlikuje glede na kraj stalnega prebivališča.

- Tolmin: 50,4 % se strinja, 36,2 % se ne strinja, 13,4 % neodločenih.
- Vasi v neposredni bližini Tolmina: 44,1 % se strinja, 40,2 % se ne strinja, 15,7 % neodločenih.
- Vasi v širšem okolišu Tolmina: 46,8 % se strinja, 37,6 % se ne strinja, 15,6 % neodločenih.

5.5 Omejitve in priporočila za prihodnje raziskave

Raziskava, izvedena v okviru zaključne naloge, kljub svoji celovitosti in sistematičnemu pristopu vključuje nekaj ključnih omejitev, ki vplivajo na interpretacijo rezultatov. Velikost

vzorca je bila ena od omejitev, saj bi, čeprav je v raziskavi sodelovalo 1132 oseb, večji vzorec lahko zagotovil natančnejše in zanesljivejše rezultate, ki bi bolje odražali mnenja celotnega prebivalstva Tolmina. Poleg tega raziskava ni vključevala vseh demografskih skupin, kar je lahko vplivalo na reprezentativnost rezultatov. Starejši prebivalci, tisti brez dostopa do interneta ali drugi manj zastopani segmenti prebivalstva Tolmina, morda niso bili ustrezno zastopani v vzorcu, kar lahko vpliva na splošno predstavitev mnenj.

Metodološke omejitve so prav tako pomemben dejavnik, ki lahko vpliva na rezultate. Raziskava se je zanašala na kvantitativne metode, kot so vprašalniki, kar omejuje globino razumevanja stališč prebivalcev. Kvantitativni podatki ne morejo vedno zajeti vseh odtenkov in kontekstov, ki jih lahko razkrijejo kvalitativne metode, kot so intervjuji in fokusne skupine.

Priporočam nadaljnje raziskave, ki bi zajele širšo populacijo in vključevale kvalitativne metode, kot so intervjuji in fokusne skupine, za bolj poglobljeno razumevanje stališč prebivalcev. Prav tako bi bilo koristno raziskati dolgotrajne učinke festivalskega turizma na lokalno skupnost ter razviti strategije za trajnostni razvoj, ki bi vključile aktivno sodelovanje lokalne skupnosti.

6 SKLEP

Raziskava je preučila različna mnenja lokalnih prebivalcev o festivalskem turizmu v Tolminu, s poudarkom na demografskih dejavnikih, kot so spol, starost, izobrazba, status in kraj bivanja. Ugotovljeno je bilo, da spol in kraj bivanja nimata statistično značilnega vpliva na percepcijo ekonomskih, družbeno-kulturnih, naravnih in političnih vplivov festivalov. Po drugi strani pa starost, izobrazba in status anketirancev igrajo pomembno vlogo pri oblikovanju mnenj o teh vplivih.

Mlajši anketiranci in tisti z nižjo izobrazbo so v povprečju bolj naklonjeni festivalom, kar se kaže v njihovih pozitivnih ocenah ekonomskih, družbeno-kulturnih in političnih vplivov. Naravni vplivi so bili ocenjeni nevtrarno, kar nakazuje na potrebo po boljšem informiranju in izobraževanju prebivalcev o okoljskih ukrepih in trajnostnih praksah med festivali.

Podpora novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov se najbolj razlikuje glede na starost, izobrazbo in status anketirancev. Mlajši prebivalci in tisti z nižjo izobrazbo so bolj naklonjeni novim ukrepom, kar poudarja potrebo po prilagajanju teh ukrepov za različne demografske skupine.

Pomembno je poudariti, da ima festivalski turizem, kot ugotavljajo tudi Arcodia in Whitford (2006), tako pozitivne kot negativne vplive. Pozitivni vplivi vključujejo povečanje prihodkov, razvoj infrastrukture in obogatitev kulturnega življenja, medtem ko negativni vplivi vključujejo povečano onesnaževanje, hrup in morebitno komercializacijo kulturne dediščine. Zato je ključno, da se pri načrtovanju in organizaciji festivalov upoštevajo

trajnostne prakse, ki zmanjšujejo negativne vplive in povečujejo pozitivne učinke na lokalno skupnost.

V zaključni nalogi je bil dosežen namen analizirati zadovoljstvo prebivalcev Tolmina s festivalskim turizmom ter identificirati demografske dejavnike, ki vplivajo na njihovo percepcijo. Ugotovitve te raziskave lahko pripomorejo k boljšemu razumevanju potreb in pričakovanj lokalnega prebivalstva ter k razvoju strategij, ki bodo spodbujale trajnostni razvoj festivalskega turizma v Tolminu. Nadaljnje raziskave bi morale vključevati širšo populacijo in kvalitativne metode, da bi pridobili še bolj poglobljeno razumevanje stališč prebivalcev in dolgoročnih učinkov festivalskega turizma.

LITERATURA IN VIRI

1. Anderson, T. D. in Solberg, H. A. (1999). Leisure events and regional economic impact. *World Leisure and Recreation*, 41(1), 20–28.
2. Andereck, K. L., Valentine, K. M., Knopf, R. C. in Vogt, C. A. (2005). Residents' perceptions of community tourism impacts. *Tourism Management*, 26(3), 421–432.
3. Arcodia, C. in Whitford, M. (2006). Festival attendance and the development of social capital. *Journal of Convention in Event Tourism*, 8(2), 1–18.
4. Atçı, D., Unur, K. in Gürsoy, D. (2016). The Impacts of Hosting Major Sporting Events: Resident's Perceptions of the Mediterranean Games 2013 in Mersin. *International Review of Management and Marketing*, 6(1), 139–145.
5. Bagiran, D. in Kurgun, H. (2013). A research on social impacts of the Foça Rock Fest on the local people. *International Journal of Event and Festival Management*, 4(2), 81–97.
6. Ballantyne, J., Ballantyne, R. in Packer, J. (2014). Designing and managing music festival experiences to enhance attendees' psychological and social benefits. *Musicae Scientiae*, 18(1), 65–83.
7. Bornstein, M. H., Jager, J. in Putnick, D. L. (2013). Sampling in developmental science: Situations, shortcomings, solutions, and standards. *Developmental review*, 33(4), 357–370.
8. Bowdin, G., O'Toole, W., Allen, J., Harris, R. in McDonnell, I. (2006). *Events Management* (2. izd.). Routledge.
9. Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5. izd.). Oxford University Press.
10. Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4. izd.). Sage Publications.
11. Cudny, W. (2013). Festival tourism: The concept, key functions, and dysfunctions in the context of tourism geography studies. *Geograficky Casopis*, 65(2), 105–118.
12. Červ A. (2023). *Festivali v letu 2023 ter v prihodnje*. Facebook. Pridobljeno 12. septembra 2024 s <https://www.facebook.com/alen.cerv>
13. Deery, M., Jago, L., in Fredline, L. (2012). Rethinking social impacts of tourism research: A new research agenda. *Tourism management*, 33(1), 64–73.

14. Dinno, A. (2015). Nonparametric pairwise multiple comparisons in independent groups using Dunn's test. *The Stata Journal*, 15(1), 292–300.
15. Dolina Soče. (brez datuma). NAJ 10 znamenitosti v Dolini Soče. Pridobljeno 12. septembra 2024 s <https://www.soca-valley.com/sl/navdih/namigi/2021050608594116/naj-10-znamenitosti-v-dolini-soce/>
16. Dragičević, V., Štetić, S., Jovičić, A., Stankov, U. in Bošković, D. (2015). Business tourism destination competitiveness: A case of Vojvodina Province (Serbia). *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 28(1), 311–333.
17. Društvo Alpsko mesto leta. (brez datuma). *Tolmin/Slovenia*. <https://www.alpskomesto.org/town/tolmin/>
18. Dunn, O. J. (1964). Multiple comparisons using rank sums. *Technometrics*, 6(3), 241–252.
19. Dwyer, L., Mellor, R., Mistilis, N. in Mules, T. (2000). A framework for assessing “tangible” and “intangible” impacts of events and conventions. *Event Management*, 6(3), 175–189.
20. Dwyer, L., Forsyth, P. in Spurr, R. (2006). Assessing the economic impacts of events: A computable general equilibrium approach. *Journal of Travel Research*, 45(1), 59–66.
21. Etikan, I., Musa, S. A. in Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1–4.
22. Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (4. izd.). Sage Publications.
23. Fowler, F. J. (2014). *Survey research methods* (5. izd.). Sage Publications.
24. Fredline, L., Jago, L. in Deery, M. (2003). The development of a generic scale to measure the social impacts of events. *Event management*, 8(1), 23–37.
25. Getz, D. (1993). Festivals and special events. V M. A. Khan, M. D. Olsen in T. Var (ur.), *Encyclopedia of hospitality and tourism* (str. 789–810). Van Nostrand Reinhold.
26. Getz, D. (1997). *Event management and event tourism*. Cognizant Communication Corporation.
27. Getz, D. (2007). *Event Studies: Theory, Research and Policy for Planned Events*. Butterworth-Heinemann.
28. Getz, D. (2008). Residents' perceptions of the impacts of special event tourism. *International Journal of Event and Festival Management*, 3(2), 112–128.
29. Getz, D. (2010). The nature and scope of festival studies. *International Journal of Management Research*, 5(1), 1–47.
30. Gibson, C. in Davidson, D. (2004). Tamworth, Australia's 'country music capital': Place marketing, rurality, and resident reactions. *Journal of Rural Studies*, 20(4), 387–404.
31. Gibson, C. in Connell, J. (2011). *Festival places: revitalising rural Australia* (Vol. 27). Channel View Publications.

32. Gursoy, D., Kim, K. in Uysal, M. (2004). Perceived impacts of festivals and special events by organizers: An extension and validation. *Tourism Management*, 25(2), 171–181.
33. Gursoy, D. in Kendall, K. W. (2006). Hosting mega events: Modeling locals' support. *Annals of tourism research*, 33(3), 603-623.
34. Herrero, L. C., Sanz, J. Á., Devesa, M., Bedate, A. in del Barrio, M. J. (2006). The economic impact of cultural events: A case-study of Salamanca 2002, European capital of culture. *European Urban and Regional Studies*, 13(1), 5–24.
35. Jackson, J., Houghton, M., Russell, R. in Triandos, P. (2005). Innovations in measuring economic impacts of regional festivals: A do-it-yourself kit. *Journal of Travel Research*, 43(4), 327–327.
36. Joshi, A., Kale, S., Chandel, S. in Pal, D. K. (2015). Likert scale: Explored and explained. *British Journal of Applied Science in Technology*, 7(4), 396–403.
37. Kelemen, P. in Škrbić Alempijević, N. (2012). *Grad kakav bi trebao biti: Etnološki in kulturnoantropološki osvrti na festivale*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
38. Keyes, C. L. M. Shmotkin, D. in Ryff, C. D. (2002). Optimising well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007-1022.
39. Kozorog, M. (2009). *Antropologija turistične destinacije v nastajanju: prostor, festivali in lokalna identiteta na Tolminskem* (Vol. 29). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
40. Kozorog, M. (2013). *Festivalski kraji: koncepti, politike in upanje na periferiji* (1. izd.). Znanstvena založba Filozofske fakultete.
41. Kruskal, W. H. in Wallis, W. A. (1952). Use of ranks in one-criterion variance analysis. *Journal of the American Statistical Association*, 47(260), 583–621.
42. Leenders, M. A. A. M., Go, F. M. in Bhansing, P. V. (2015). The Importance of the Location in Hosting a Festival: A Mapping Approach. *Journal of Hospitality Marketing in Management*, 24(7), 754–769.
43. Lisjak, M., Knežević, R. in Gračan, D. (2020). Sustainable development and rural tourism in the Natura 2000 park in Croatia. *Acta Economica et Turistica*, 6(1), 3–19.
44. Long, P. T. in Perdue, R. R. (1990). The economic impact of rural festivals and special events: Assessing the spatial distribution of expenditures. *Journal of Travel Research*, 61, 19–14.
45. Loots, I., Ellis, S. in Slabbert, E. (2011). The influence of socio-demographic factors on visitors to an arts festival. *South African Theatre Journal*, 25(2), 1–18.
46. Makarovič, M., Golob, T. in Suklan, J. (2017). *Izpostavljenost občine Tolmin obremenitvam festivalskega turizma*. Naročnik: Občina Tolmin. Pridobljeno 12. septembra 2024 s <https://www.tolmin.si/objava/119997>
47. McDonnell, I., Allen, J. in O'Toole, W. (1999). *Festival and special event management*. Wiley.
48. Metaldays. (brez datuma). *Green metal days*. Pridobljeno 15. oktobra 2023 s <https://www.metaldays.net/green-metal-days>

49. Mikkonen, J. in Pasanen, K. (2010). *Economic and socio – cultural impacts of two cultural festivals of Savonlinna, Paper for Global Events Congress IV: Events and Festival Research: State of the Art, Leeds* [Online]. http://www.eventsandfestivalsresearch.com/files/proceedings/Mikkonen_Pasanen_FINAL.pdf
50. Mules, T. in Faulkner, B. (1996). An economic perspective on special events. *Tourism Economics*, 2(2), 107–117.
51. Nachar, N. (2008). The Mann-Whitney U: A test for assessing whether two independent samples come from the same distribution. *Tutorials in Quantitative Methods for Psychology*, 4(1), 13–20.
52. Občina Tolmin. (2022). *Ključen je usmerjen razvoj festivalskega turizma*. <https://www.tolmin.si/objava/653298>
53. Občina Tolmin. (2024). *Sprejeli odlok o festivalih do leta 2027 in podelili občinske nagrade*. <https://www.tolmin.si/objava/900547>
54. O'Sullivan, D. in Jackson, M. J. (2002). Festival tourism: A Contributor to Sustainable Local Economic Development? *Journal of Sustainable Tourism*, 10(4), 325–342.
55. Pallant, J. (2016). *SPSS survival manual* (6. izd.). McGraw-Hill Education.
56. Pavluković, V., Armenski, T. in Alcántara-Pilar, J. M. (2019). *The impact of music festivals on local communities and their quality of life: Comparison of Serbia and Hungary*. V M. Uysal, R. R. Perdue in M. J. Sirgy (ur.), *Best practices in hospitality and tourism marketing and management: A quality of life perspective* (str. 217–237). Springer.
57. Quinn, B. (2006). Problematising 'Festival Tourism': Arts Festivals and Sustainable Development in Ireland. *Journal of Sustainable Tourism*, 14(3), 288–306.
58. Quinn, B. (2009). *Festivals, events and tourism*. V J. Tribe (ur.), *The SAGE handbook of tourism studies* (str. 483-503). SAGE Publications.
59. Richards, G. (2000). The European cultural capital event: Strategic weapon in the cultural arms race? *Journal of Cultural Policy*, 6(2), 159–181.
60. Ryan, R. in Deci, M. (2000). Self-Determination Theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist* 55(1), 68-78.
61. Sajeta. (brez datuma). *O nas*. Pridobljeno 14. oktobra 2023 s <https://www.sajeta.org/sl/about-us/>
62. Sharpley, R. in Stone, P. R. (2012). *Socio-cultural impacts of events: Meanings, authorized transgression, and social capital*. V R. Sharpley in P. R. Stone (ur.), *Research themes for events* (str. 213–230). Routledge.
63. Sheskin, D. J. (2003). *Handbook of parametric and nonparametric statistical procedures* (3. izd.). CRC Press.
64. Statistični urad Republike Slovenije – SURS. (2023). *Prihodi in prenočitve domačih in tujih turistov, občine, Slovenija, letno*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164525S.px>
65. Trochim, W. M. in Donnelly, J. P. (2006). *The research methods knowledge base* (3. izd.). Atomic Dog Publishing.

66. Turizem Dolina Soče. (2020). *Priprava Strategije razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+: Soča Evergreen*. Naročnik: Janko Humar, direktor. Konzorcij izvajalcev: KinZ, NEA CULPA, GOODPLACE, Presledek. Pridobljeno 12. septembra 2024 s <https://www.soca-valley.com/sl/poslovne-strani/strategije/>
67. Vodeb, K. (2014). *Turistična destinacija: sodobna obravnava koncepta*. <https://www.hippocampus.si/ISBN/>
68. Włodarczyk, B. (2009). *Przestrzeń turystyczna – istota, koncepcje, determinanty rozwoju*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

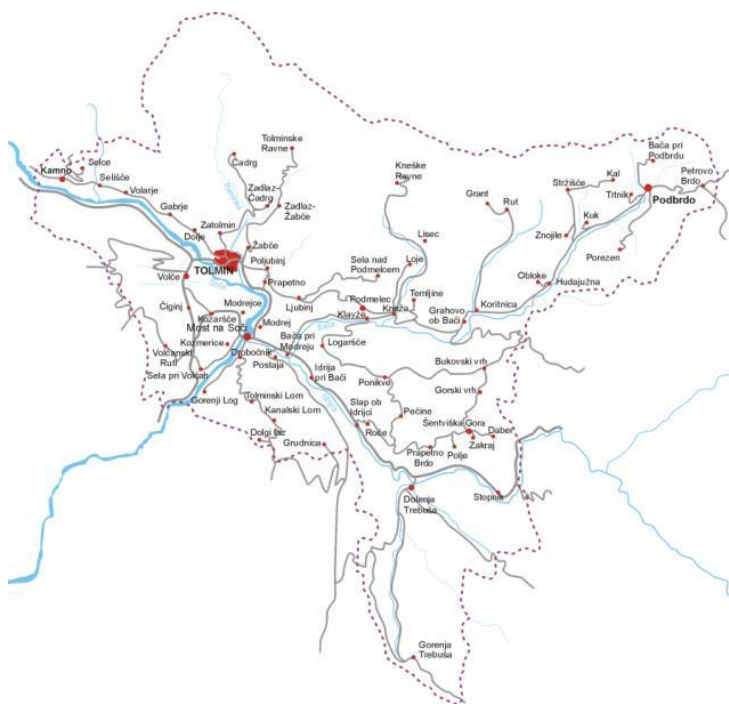
PRILOGE

Priloga 1: Vplivi festivalskega turizma na destinacijo

	Pozitivni vplivi	Negativni vplivi
Naravna dediščina	- Ozaveščanje o varovanju okolja - Spodbujanje trajnostnega razvoja	- Onesnaževanje (voda, zrak, hrup, odpadki itd.)
Kulturna dediščina	- Povečan obisk muzejev, galerij itd. - Ohranjanje kulturne dediščine	- Izguba edinstvenosti festivalov - Napačno dojetje kulturne dediščine
Infrastruktura	- Optimizacija cestnih povezav - Gradnja turistične infrastrukture	- Izrabljanje infrastrukture (promet, vandalizem)
Ljudje	- Razvijanje medsebojnih odnosov - Vpliv na turistovo doživetje destinacije - Nova delovna mesta	- Nestrinjanja - Izločanje določenih ljudi iz družbe - Kriminal

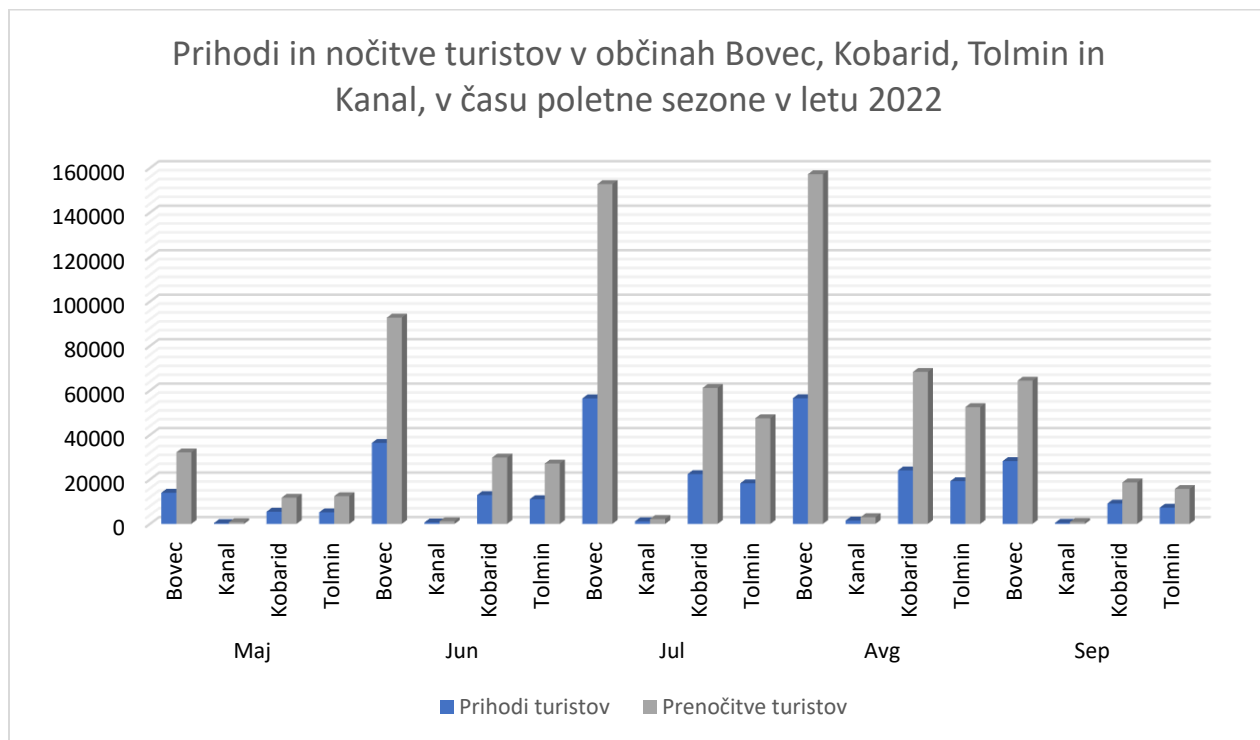
Vir: prirejeno po Włodarczyk (2009).

Priloga 2: Občina Tolmin

Vir: Občina Tolmin (brez datuma).

Priloga 3: Prihodi in nočitve turistov v občinah Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal v času poletne sezone v letu 2022

Vir: lastno delo.

Priloga 4: Festivali na Sotočju

Vir: Festivali na Sotočju (brez datuma).

Priloga 5: Demografski podatki

Demografski podatki			
		Frekvenca	Procent
spol	Moški	218	41,6
	Ženski	306	58,4
Starost	15 – 24	74	14,1
	25 – 44	240	45,8
	45 – 64	173	33,0
	65+	37	7,1
dokončana stopnja izobrazbe	Osnovna izobrazba	20	3,8
	Srednja poklicna izobrazba	91	17,4
	Srednja strokovna izobrazba	101	19,3
	Srednja splošna izobrazba	52	9,9
	Višješolska izobrazba	58	11,1
	Visokošolska strokovna izobrazba	62	11,8
	Visokošolska univerzitetna izobrazba	88	16,8
	Magisterij	45	8,6
	Doktorat znanosti	7	1,3
Status	Dijak/ študent	59	11,3
	Zaposlen	334	63,7
	Brezposeln	11	2,1
	Upokojen	65	12,4
	Samozaposlen	49	9,4
	Drugo	6	1,1
Kraj stalnega prebivališča	Tolmin	232	44,3
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin, Dolje, Poljubinj itd.)	127	24,2

	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	141	26,9
	Drugo	24	4,6
Total		524	100,0

Vir: lastno delo.

Priloga 6: Razlike glede na spol

Deskriptivna statistika vplivov festivalskega turizma glede na spol in rezultat Mann-Whitney U testa

Spol		N	Povprečje	Standardni odklon	P vrednost
Ekonomski vpliv	Moški	218	3,46	0,80	0,155
	Ženski	306	3,56	0,79	
Družbeno-kulturni vpliv	Moški	218	3,61	0,95	0,607
	Ženski	306	3,60	0,87	
Naravni vpliv	Moški	218	3,04	0,65	0,548
	Ženski	306	3,06	0,64	
Politični vpliv	Moški	218	3,33	0,65	0,104
	Ženski	306	3,42	0,64	

Vir: lastno delo.

Priloga 7: Razlike glede na starost

Deskriptivna statistika vplivov festivalskega turizma glede na starost in rezultat Kruskal-Wallis H testa					
		N	Povprečje	Standardni odklon	P vrednost
Ekonomski vpliv	15 – 24	74	3,82	0,57	0,012
	25 – 44	240	3,47	0,80	
	45 – 64	173	3,45	0,85	
	65+	37	3,57	0,79	
	Total	524	3,52	0,79	
Družbeno-kulturni vpliv	15 – 24	74	3,89	0,72	0,044
	25 – 44	240	3,55	0,89	
	45 – 64	173	3,55	0,98	
	65+	37	3,66	0,95	
	Total	524	3,61	0,91	
Naravni vpliv	15 – 24	74	3,17	0,64	0,157
	25 – 44	240	2,98	0,64	
	45 – 64	173	3,08	0,64	
	65+	37	3,13	0,64	
	Total	524	3,05	0,64	
Politični vpliv	15 – 24	74	3,66	0,49	0,000
	25 – 44	240	3,28	0,67	
	45 – 64	173	3,36	0,65	
	65+	37	3,59	0,57	
	Total	524	3,38	0,65	

Vir: lastno delo.

Priloga 8: Razlike glede na izobrazbo

Deskriptivna statistika vplivov festivalskega turizma glede na izobrazbo in rezultat Kruskal-Wallis H testa					
		N	Povprečje	Standardni odklon	P vrednost
Ekonomski vpliv	Osnovna izobrazba	20	3,88	0,73	0,000
	Srednja poklicna izobrazba	91	3,72	0,77	
	Srednja strokovna izobrazba	101	3,59	0,76	
	Srednja splošna izobrazba	52	3,53	0,73	
	Višješolska izobrazba	58	3,59	0,84	
	Visokošolska strokovna izobrazba	62	3,48	0,79	
	Visokošolska univerzitetna izobrazba	88	3,25	0,77	
	Magisterij	45	3,33	0,85	
	Doktorat znanosti	7	3,16	0,69	
	Total	524	3,52	0,79	
Družbeno-kulturni vpliv	Osnovna izobrazba	20	3,96	0,83	0,078
	Srednja poklicna izobrazba	91	3,64	0,94	
	Srednja strokovna izobrazba	101	3,72	0,90	
	Srednja splošna izobrazba	52	3,70	0,80	
	Višješolska izobrazba	58	3,53	0,93	
	Visokošolska strokovna izobrazba	62	3,63	0,95	

	Visokošolska univerzitetna izobrazba	88	3,39	0,83	
	Magisterij	45	3,55	0,98	
	Doktorat znanosti	7	3,16	1,07	
	Total	524	3,61	0,91	
Naravni vpliv	Osnovna izobrazba	20	3,04	0,53	0,014
	Srednja poklicna izobrazba	91	3,20	0,55	
	Srednja strokovna izobrazba	101	3,11	0,67	
	Srednja splošna izobrazba	52	3,04	0,65	
	Višješolska izobrazba	58	3,19	0,67	
	Visokošolska strokovna izobrazba	62	2,85	0,64	
	Visokošolska univerzitetna izobrazba	88	2,92	0,66	
	Magisterij	45	2,99	0,62	
	Doktorat znanosti	7	2,94	0,71	
	Total	524	3,05	0,64	
Politični vpliv	Osnovna izobrazba	20	3,73	0,41	0,001
	Srednja poklicna izobrazba	91	3,53	0,57	
	Srednja strokovna izobrazba	101	3,49	0,63	
	Srednja splošna izobrazba	52	3,34	0,62	
	Višješolska izobrazba	58	3,33	0,70	
	Visokošolska strokovna izobrazba	62	3,34	0,67	

	Visokošolska univerzitetna izobrazba	88	3,19	0,67	
	Magisterij	45	3,28	0,68	
	Doktorat znanosti	7	2,94	0,59	
	Total	524	3,38	0,65	

Vir: lastno delo.

Priloga 9: Razlike glede na status

Deskriptivna statistika vplivov festivalskega turizma glede na status in rezultat Kruskal-Wallis H testa					
		N	Povprečje	Standardni odklon	P vrednost
Ekonomski vpliv	Dijak/ študent	59	3,77	0,60	0,022
	Zaposlen	334	3,47	0,81	
	Brezposeln	11	3,42	0,66	
	Upokojen	65	3,68	0,80	
	Samozaposlen	49	3,35	0,81	
	Drugo	6	3,86	0,63	
	Total	524	3,52	0,79	
Družbeno-kulturni vpliv	Dijak/ študent	59	3,89	0,77	0,096
	Zaposlen	334	3,54	0,92	
	Brezposeln	11	3,83	0,82	
	Upokojen	65	3,70	0,91	
	Samozaposlen	49	3,49	0,96	
	Drugo:	6	3,79	0,68	
	Total	524	3,61	0,91	
Naravni vpliv	Dijak/ študent	59	3,15	0,66	0,833
	Zaposlen	334	3,03	0,63	
	Brezposeln	11	2,85	0,69	
	Upokojen	65	3,12	0,63	
	Samozaposlen	49	2,98	0,72	
	Drugo:	6	3,03	0,50	
	Total	524	3,05	0,64	
Politični vpliv	Dijak/ študent	59	3,62	0,48	0,001
	Zaposlen	334	3,31	0,67	
	Brezposeln	11	3,58	0,41	
	Upokojen	65	3,58	0,58	
	Samozaposlen	49	3,26	0,67	
	Drugo:	6	3,57	0,65	
	Total	524	3,38	0,65	

Vir: lastno delo.

Priloga 10: Razlike glede na kraj bivanja

Deskriptivna statistika vplivov festivalskega turizma glede na kraj in rezultat Kruskal-Wallis H testa					
		N	Povprečje	Standardni odklon	P vrednost
Ekonomski vpliv	Tolmin	232	3,46	0,81	0,092
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin, Dolje, Poljubinj itd.)	127	3,49	0,82	
	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	141	3,58	0,76	
	Drugo	24	3,88	0,59	
	Total	524	3,52	0,79	
Družbeno-kulturni vpliv	Tolmin	232	3,58	0,97	0,708
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin, Dolje, Poljubinj itd.)	127	3,57	0,92	
	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	141	3,64	0,81	
	Drugo	24	3,83	0,71	
	Total	524	3,61	0,91	
Naravni vpliv	Tolmin	232	3,01	0,68	0,169
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin,	127	3,06	0,63	

	Dolje, Poljubinj itd.)				
	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	141	3,08	0,61	
	Drugo	24	3,28	0,52	
	Total	524	3,05	0,64	
Politični vpliv	Tolmin	232	3,32	0,67	0,187
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin, Dolje, Poljubinj itd.)	127	3,41	0,63	
	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	141	3,43	0,61	
	Drugo	24	3,54	0,67	
	Total	524	3,38	0,65	

Vir: lastno delo.

Priloga 11: Razlike glede na spol pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov

			14. Kako menite, da bo omejitev števila festivalov in trajanja glasbenega programa vplivala na vsakodnevno življenje prebivalcev Tolmina med poletno sezono?				Total
			Pozitivno: Pričakuje m manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce Tolmina.	Negativno: Mislim, da bo negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in lahko privedla do upada gospodarskih priložnosti v regiji.	Ne vem: Nimam dovolj informacij, da bi ocenil/a.	Drugo:	
Spol	Moški	Število	90	84	30	14	218
		% znotraj spola	41,3%	38,5%	13,8%	6,4%	100,0%
	Ženski	Število	134	112	49	11	306
		% znotraj spola	43,8%	36,6%	16,0%	3,6%	100,0%
Total		Število	224	196	79	25	524
		% znotraj spola	42,7%	37,4%	15,1%	4,8%	100,0%

Vir: lastno delo.

Priloga 12: Razlike glede na starost pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov

			14. Kako menite, da bo omejitev števila festivalov in trajanja glasbenega programa vplivala na vsakodnevno življenje prebivalcev Tolmina med poletno sezono?				Total	
			Pozitivno: Pričakujem manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce Tolmina.	Negativno: Mislim, da bo negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in lahko privedla do upada gospodarskih priložnosti v regiji.	Ne vem: Nimam dovolj informacij, da bi ocenil/a.	Drugo:		
Starost	15 – 24	Število	11	36	24	3	74	
		% znotraj starosti	14,9%	48,6%	32,4%	4,1%	100,0 %	
	25 – 44	Število	117	78	34	11	240	
		% znotraj starosti	48,8%	32,5%	14,2%	4,6%	100,0 %	
	45 – 64	Število	83	66	14	10	173	
		% znotraj starosti	48,0%	38,2%	8,1%	5,8%	100,0 %	
	65 +	Število	13	16	7	1	37	
		% znotraj starosti	35,1%	43,2%	18,9%	2,7%	100,0 %	
	Total		Število	224	196	79	25	524
			% znotraj starosti	42,7%	37,4%	15,1%	4,8%	100,0 %

Vir: lastno delo.

Priloga 13: Razlike glede na stopnjo dokončane izobrazbe pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov

			14. Kako menite, da bo omejitev števila festivalov in trajanja glasbenega programa vplivala na vsakodnevno življenje prebivalcev Tolmina med poletno sezono?				Total
			Pozitivno : Pričakuje m manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce Tolmina.	Negativno: Mislim, da bo negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in lahko privedla do upada gospodarskih priložnosti v regiji.	Ne vem: Nimam dovolj informacij, da bi ocenil/a.	Drugo :	
Dokončana stopnja izobrazbe	Osnovna izobrazba	Število	3	11	5	1	20
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	15,0%	55,0%	25,0%	5,0%	100,0 %
	Srednja poklicna izobrazba	Število	28	47	11	5	91
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	30,8%	51,6%	12,1%	5,5%	100,0 %
	Srednja strokovna izobrazba	Število	39	42	15	5	101
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	38,6%	41,6%	14,9%	5,0%	100,0 %
		Število	22	17	11	2	52

	Srednja splošna izobrazba	% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	42,3%	32,7%	21,2%	3,8%	100,0 %
	Višješolska izobrazba	Število	28	21	7	2	58
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	48,3%	36,2%	12,1%	3,4%	100,0 %
	Visokošolska strokovna izobrazba	Število	27	26	6	3	62
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	43,5%	41,9%	9,7%	4,8%	100,0 %
	Visokošolska univerzitetna izobrazba	Število	50	20	15	3	88
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	56,8%	22,7%	17,0%	3,4%	100,0 %
	Magisterij	Število	22	11	8	4	45
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	48,9%	24,4%	17,8%	8,9%	100,0 %
	Doktorat znanosti	Število	5	1	1	0	7
		% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	71,4%	14,3%	14,3%	0,0%	100,0 %

Total	Število	224	196	79	25	524
	% znotraj dokončane stopnje izobrazbe	42,7%	37,4%	15,1%	4,8%	100,0%

Vir: lastno delo.

Priloga 14: Razlike glede na status pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov

			14. Kako menite, da bo omejitev števila festivalov in trajanja glasbenega programa vplivala na vsakodnevno življenje prebivalcev Tolmina med poletno sezono?				Total
			Pozitivno: Pričakuje m manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce Tolmina.	Negativno: Mislim, da bo negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in lahko privedla do upada gospodarskih priložnosti v regiji.	Ne vem: Nimam dovolj informacij, da bi ocenil/a.	Drugo:	
Status	Dijak/ študent	Število	11	25	20	3	59
		% znotraj statusa	18,6%	42,4%	33,9%	5,1%	100,0%
	Zaposlen	Število	159	120	40	15	334
		% znotraj statusa	47,6%	35,9%	12,0%	4,5%	100,0%
	Brezposeln	Število	4	5	2	0	11
		% znotraj statusa	36,4%	45,5%	18,2%	0,0%	100,0%
	Upokojen	Število	22	31	9	3	65
		% znotraj statusa	33,8%	47,7%	13,8%	4,6%	100,0%
		Število					
		% znotraj statusa					
		Število					
		% znotraj statusa					

	Samozaposlen	Število	27	13	5	4	49
		% znotraj statusa	55,1%	26,5%	10,2%	8,2%	100,0%
	Drugo:	Število	1	2	3	0	6
		% znotraj statusa	16,7%	33,3%	50,0%	0,0%	100,0%
	Total	Število	224	196	79	25	524
		% znotraj statusa	42,7%	37,4%	15,1%	4,8%	100,0%

Vir: lastno delo.

Priloga 15: Razlike glede na kraj stalnega prebivališča pri podpori novim ukrepom za izvedbo in organizacijo festivalov

			14. Kako menite, da bo omejitev števila festivalov in trajanja glasbenega programa vplivala na vsakodnevno življenje prebivalcev Tolmina med poletno sezono?				Total
			Pozitivno : Pričakuje m manj hrupa, manj gneče in več miru za prebivalce Tolmina.	Negativno: Mislim, da bo negativno vplivala na raznolikost kulturnih dogodkov in lahko privedla do upada gospodarskih priložnosti v regiji.	Ne vem: Nimam dovolj informacij, da bi ocenil/a.	Drugo :	
Kraj stalnega prebivališča	Tolmin	Število	110	85	25	12	232
		% znotraj kraja stalnega prebivališča	47,4%	36,6%	10,8%	5,2%	100,0 %
	Vasi v neposredni bližini Tolmina (Zatolmin, Dolje, Poljubinjt itd.)	Število	51	47	20	9	127
		% znotraj kraja stalnega prebivališča	40,2%	37,0%	15,7%	7,1%	100,0 %
	Vasi v širšem okolišu Tolmina (Gabrje, Volarje, Ljubinj, Most na Soči itd.)	Število	57	52	29	3	141
		% znotraj kraja stalnega prebivališča	40,4%	36,9%	20,6%	2,1%	100,0 %
	Drugo	Število	6	12	5	1	24
		% znotraj kraja stalnega	25,0%	50,0%	20,8%	4,2%	100,0 %

		prebivališ ča					
Total		Število	224	196	79	25	524
		% znotraj kraja stalnega prebivališ ča	42,7%	37,4%	15,1%	4,8%	100,0 %

Vir: lastno delo.